

علی قاسمی.

وکالت بلاعزل

استاد راهنما: دکتر ربیعا اسکینی

استاد مشاور: دکتر محمود مال میر

تاریخ دفاع: ۱۳۸۳/۱۰/۲۴

امروزه درج (شرط) وکالت بلاعزل در وکالتنامه ها بسیار رایج است. اصولاً وکالت عقدی است جایز و با اراده هر یک از طرفین فسخ می گردد و همچنین با فوت، جنون یا حجر هر کدام منسوخ می شود. حال چنانچه عدم عزل و کیل در ضمن عقد لازمی مثل بیع و اجاره شرط شده باشد، در این صورت وکالت به تبع عقد لازم، لازم می شود و مادامی که عقد اصلی باقی باشد وکالت نیز باقی خواهد بود و موکل نمی تواند وکیل را عزل نماید نخستین هدف این پژوهش، بررسی ماهیت حقوقی وکالت و آثار و احکام آن است. دومین مسئله مورد بررسی در این پژوهش بررسی امکان سلب حق عزل وکیل است. اصول کلی حقوق مبین این است که از طرفی حمایت از شخصیت انسان ایجاب می کند سلب حقوق مدنی وی به طور کلی ممنوع باشد و از طرف دیگر همین امر اقتضا دارد که در اعمال حقوقی خود تا حدی آزادی داشته باشد و بتواند به طور جزئی قسمتی از حقوق مدنی را از خود سلب کند. حق عزل وکیل در عقد وکالت از جمله حقوقی است که موکل با توجه به ماهیت این عقد از آن برخوردار است و اگر مصالح و منافع طرفین اقتضا کند می تواند برای تثبیت رابطه خود ای حق را سلب نموده و بدین طریق رابطه خود را به نحو اطمینان بخشی ثابت بخشند. بررسی طرق تحقق وکالت بلاعزل و محدوده آن و آثار مترتب بر وکالت های مزبور مسئله مهمی است که باید مورد توجه قرار گیرد. چون وکالت بلاعزل بیشتر برای انجام معاملات استفاده می شود، بررسی تبیین ماهیت رابطه قراردادی طرفین در فرضی که اراده باطنی آنها از انعقاد وکالت تحقق امر دیگری است و طرفین برای گریز از پاره ای محدودیت ها، رابطه خود را در سرپوش عقد وکالت پنهان می دارند امری ضروری است که در تعیین آثار این وکالت ها مؤثر خواهد بود در این فرض طرفین به طور صوری عقد وکالت را منعقد می نمایند اما اراده واقعی آنها تحقق عقد دیگری است. متعاقبین در این موارد با انگیزه حيله و تقلب جهت گریز از اجرای قانون امری معامله مورد نظر خود را از طریق وکالت محقق می سازند. بدیهی است در وکالت بلاعزل به صورت شرط ضمن عقد نیز در صورت انجام مورد وکالت، انقضا مدت وکالت همچنین فوت، جنون یا حجر یکی از طرفین، عقد وکالت خود به خود منسوخ می گردد و باقی ماندن عقد اصلی مانع از انفساخ وکالت نخواهد شد. نتایج بدست آمده در این پژوهش نمایانگر لزوم اصلاح، در مواردی وضع پاره ای مقررات است که به رفع مشکلات موجود در زمینه مورد بحث کمک می کند.